

פרוטוקול מס' 247

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים שהתקיימה
ביום ה' יא' בכסלו - 2.12.76, בשעה 12.00

השתתפו:
חברי הועדה:
ח. גרוסמן - היו"ר
י. בארי
א. גינלבר
ל. דוציאן
א. ורדיגר
מ. חריש
מ. ידיד
ע. נוף
פ. שינמן
ב. צ. קשת

מוזמנים:
מר זלמנוב - יו"ר אקי"ם
מר נמיר - יו"ר ועד הורים וחברת הנהלת אקי"ם
מר י. לוי - מזכ"ל אקי"ם
ב. בר-חד - ראש השירות למפגד, משרד הסעד
י. קנדל - " " " "
גב' ע. אליצור - משרד המשפטים
י. אליסוף - יועץ משפטי לוועדה

מזכירת הועדה:
ש. כרם

רשמה:
ש. אלטרמן

- סדר היום:
- 1) תיקון חוק הפיקוח על המעונות תשל"ו-1976
 - 2) הצעת ח"כ מ. ידיד: המצב במעונות למפגדים והמחסור בתוכניות לשיקום.
 - 3) תקנות בדבר עובדי מעונות ללוקים בשכלם והכשרתם.

הצעת חבר-הכנסת מ. ידיד: המצב במעונות למפגרים והמחסור בתכניות לשיקום.
תקנות בדבר עובדי מעונות ללוקים בשכלם והכשרתם.

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו נמשיך היום בדיון. אנחנו מארחים היום את אנשי אקי"ם: מר זלמנוב - יו"ר אקי"ם, מר נמיר - יו"ר ועד ההורים וחבר הנהלת אקי"ם, מר יצחק לוי מזכ"ל אקי"ם. בנוסף לכך משתתפים איתנו אנשי משרד הסעד: מר בר-חד - ראש השירות "למפגר", מר י. קנדל - מהשירות למפגר וגברת עליזה אליצור ממשרד המשפטים.

אנחנו התחלנו בדיון על המצב במעונות למפגרים. זו היתה הצעה של חבר-הכנסת מנחם ידיד שהועברה אלינו לוועדה. נוסף על כך הועברו אלינו לאישור התקנות של משרד הסעד בענין מעונות למפגרים. נקיים את הדיון בשני הנושאים יחד, פיוון שהתקנות נובעות בכל זאת מהמצב במעונות.

משרד הסעד הגיש לנו את התקנות. אני ממליצה שאנשי אקים יקבלו את התקנות. לפני שנשמע את אנשי אקי"ם אני רוצה להעיר הערה מוקדמת.

יש בעיה של מעונות, יש בעיה של רמת המעונות, יש בעיה של התחלקות המעונות בין הסקטור הציבורי-ממשלתי לבין הסקטור הפרטי. הייתי מבקשת מאנשי אקים להרחיב את הדיבור על המוסדות שאתם מקימים. וכן מה קורה עם מפגרים מבוגרים?

היה אצלי אדם בשם מיקולסון מדנמרק. התפרסמה עליו כתבה ב"ידיעות אחרונות". הוא נמצא בארץ לפי הזמנת משרד הסעד. מהשיחה איתו התרשמתי שבנושא של שיקום, של תנועה בתוך המעונות, של כניסה ויציאה - אנחנו במצב של פיגור. אם להשוות את השירות הזה ליתר השירותים שאנחנו מקימים ברמה גבוהה. למשל, הענין של הוסטלים אצלנו כמעט לא קיים. אקי"ם פיתח את הנושא הזה במידה מסוימת.

לא פעם קיבלתי מכתבים של הורים שלהם ילדים מבוגרים מפגרים. הם גידלו אותם ברצון בבית. אבל מלווה אותם הפחד שעם הגיעם לגיל ששים פלוס - שבעים, כאשר ילכו לעולמם - לא יהיה דואג לבן או הבת המפגרים. אני חושבת שזה אחד הנושאים שאנחנו צריכים לדון בהם. אינני בטוחה שהוא היה כלול בהצעה של חבר-הכנסת ידיד לסדר היום, אבל אנחנו חייבים להרחיב את הנושא, חבר-הכנסת ידיד, אם אינך מתנגד.

מ. ידיד: להיפך, אני דיברתי על כל הבעיות האלה.

היו"ר ח. גרוסמן:

התיזה שצריך לעשות את הכל על מנת להחזיק את הבן או הבת החריג בקהילה, בבית היא נכונה עד גבול מסוים. שמעתי גם ממר ניקולסון שהיא טובה עד גיל 18. מגיל 18 אי אפשר להטיל את הנטל הזה יותר על המשפחה. בדרך הטבע בגיל 18 ילד יוצא לעצמאות. מה אנחנו עושים עם השארית המפגר בבית אחרי גיל 18? פה התיזה של הישארות בבית, בקהילה כבר איננה תופסת. לענין הזה אנחנו לא נתנו את הדעת.

אני נתקלתי בבעיה הזאת בתחום אחר של נכים, גם נכי צה"ל. נוכחתי לדעת שבאגף השיקום, או בכל המוסדות העוסקים בשיקום מטעם משרד הבטחון, לא מודעים לענין הזה שמוכרחים לדאוג לנכה שאיננו מסוגל לתפקד. מגיל 18 המדינה חייבת לדאוג. אי אפשר מגיל זה והלאה להטיל את העול על המשפחה.

מר זלמנוב: ברשותך, אני לא אתעכב דווקא על נושא המעונות. אבקש מחברי נמיר, יו"ר ועד ההורים לטפל בנושא הזה. אני אגע בדברים אחרים הקשורים קשר הדוק בנושא המעונות.

אנחנו טוענים - וזה הוכח בעולם הרחב - שלא כל מי שמפגר הפתרון שלו הוא מוסד. לצערי הרב, כל בעיה של פיגור הפכה להיות בעיה מוסדית. אנחנו טוענים ואנחנו מוכיחים שמספר ניכר, כ-25% מהמשוקמים במוסדות סגורים לא צריכים להיות שם. יש להם מקום בקהילה.

זה נגזר על ידי כך שאין לנו מספיק מסגרות מקבילות בקהילה כדי לעזור למשפחה לספל בילד. אין להביא את המשפחה לסף היאוש לבקש להכניס את הילד למוסד.

כאשר נולד ילד לזוג הורים ומסתבר בשנות חייו הראשונות שהילד חריג, שהוא מפגר בהתקדמותו, ב-90% מהמקרים המשפחות רוצות להחזיק בילד בבית ולהתמודד עם הבעיה.

ב-90%?

היו"ר ח. גרוסמן:

מר זלמנוב: לפי הערכה שלי, משפחה רוצה להתמודד עם הבעיה, אם היתה לה עזרה קרובה. הכוונה לא כל כך לעזרה כספית, אלא למסגרות מתאימות. שתוכל לשלוח את הילד למסגרת פעוטון, כאשר בתוך הפעוטון תיעשה עבודת ההבחנה.

הוכחנו את הדבר הזה בירושלים. פתחנו שם פעוטון עם כיתות תצפית והתברר - וזו עובדה - שחלק ניכר מהילדים שנכנסו כילדים מפגרים, הפיגור שלהם הוא פיגור סביבתי, פיגור סוציאלי. אילולא תפסו את הילד בעוד מועד הוא היה נשאר מפגר. אמנם מפגר מזומה, אבל מפגר. הוכחנו שלא כל מי שנגדר עליו להיות מפגר הוא מפגר.

זה לא כל כך מובן.

ע. נוף:

מר זלמנוב: לפחות במהצית המקרים כאשר הילד נולד קשה לקבוע שהוא מפגר. וכאשר רואים שהוא מפגר, זו עובדה. בגיל שנתיים הילד צריך ללכת והוא לא הולך - כל אותם סימנים שמראים על פיגור. אצל אותם ילדים שהובאו למרכז שלנו בירושלים הסיבות לפיגור היו חוסר אב ואם, תנאים סוציאליים ירודים בבית, לפעמים חרשות ועוד.

יש לכם מרכז איבחון?

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו קוראים לזה גן ילדים וכיתת תצפית, לא מרכז איבחון. תוך כדי היות

מר זלמנוב:

הילד בגן ילדים מיוחד.

מי מפנה אותו לגן הזה?

היו"ר ח. גרוסמן:

מר זלמנוב: המחלקה לעזרה סוציאלית של עיריית ירושלים ואקים. זה מוסד של אקים, ממומן על ידי עיריית ירושלים, אקים וקרן של מלבן. במוסד הזה נמצאים כחמשים ילדים. לדעתנו יש ליצור 200 מקומות לילדים בירושלים.

תוך כדי הטיפול בילד עם גננת, עם פסיכולוג ועם עיסוק בדיבור ועוד, תוך כדי הטיפול בו גם מאבחנים אותו. מגיל שנתיים ועד שבע.

אתה אומר שילד כזה צובר פיגור. אם איננו מפגר אמיתי, אחרי שנתיים או

ע. נוף:

ארבע שנים זה מסתבר?

מר זלמנוב: לא. אם לא רואים מה הסיבה שגרמה לו להיות מפגר, הוא ממשיך להיות מגפר. אותם הילדים שניתן להציל אנחנו מצילים. זו עובדה. אנחנו בהרבה מקרים נוכחים שיש פיגור קשה. בפיגור קשה הרבה לא ניתן לעשות. אחרי שהייה של ילד כזה בגן חצי שנה או שנה או אפילו שנתיים אנחנו יכולים להגיד אם יש מקום לקבוע שהוא מפגר או לא.

יותר מזה, כאשר ההורים בסופו של דבר השלימו עם העובדה - וזה לא קל להשלים - הם מחפשים כל מיני דרכים. יש פה בעיה יותר קשה, מאחר וההורה לא רוצה להכיר בעובדה שהילד שלו מפגור, הוא מכניס אותו לגן ילדים נורמלי או לבית הספר נורמלי ומתחילה מריבה. אלה שמוכנים לקבל את הילדים עושים להם פשע. הילדים האלה צריכים מסגרות מיוחדות. הילדים לא יכולים להתקדם במסגרות רגילות, הם מפגרים.

לזוג הורים שהשלים עם העובדה שהילד שלהם חריג, שאיננו יכול להתקדם בהתפתחותו השכלית כמו ילדים אחרים, אנחנו חייבים לתת את העזרה על ידי המסגרות המתאימות. המסגרות המתאימות הן: פעטון בגיל הרך, גן ילדים, מעון, בית ספר מיוחד, מועדון, הכשרה מקצועית מקום עבודה, מקום מגורים ומקום בילוי. עוד אינני מדבר על בתי אבות, אבל הנושא הזה כבר מתדפק על הדלת. עד שהוא הופך להיות מועמד לבית אבות צריך עוד הרבה לעשות.

כאשר ההורים אינם מקבלים את העזרה, הם נשארים אובדי עצות. המעמסה גדולה מדי בשבילם ואז הם מתחילים להתדפק על דלתות משרד הסעד ומבקשים מוסד סגור. כולאים את הילד במקום סגור, כאשר איננו זקוק למוסד פנימית מלכתחילה, לו ניתן היה במסגרת הקהילה לעזור לו.

יותר מזה, אנחנו מגיעים לעיתים לאבסורדים. אנחנו משקיעים בילד מאמצים רבים, נתנו לו גן ילדים, בית ספר ומקום עבודה, אבל ההורים גמרו איתו, אין לו יותר מקום בבית. מה עשתה המדינה השקיעה כל כך הרבה כסף בקידומו וכאשר הגיע לשיאו, כאשר הוא תורם משהו למשק, אנחנו שמים אותו במוסד מפני שאין לו יותר בית ואין מה לעשות איתו.

היושבת-ראש הזכירה את המומחה מדנמרק.

באחת ההזדמנויות הוא אמר: מדינת ישראל יכולה להתגאות בעובדה שהיא המדינה היחידה בעולם שבה 99% של הלידות מבוזעות בבית חולים. ז"א - יש פיקוח על הילודה. אין אולי מדינה בעולם שבה רשת טיפול חלב מפותחת כל כך כמו במדינת ישראל. אבל אחרי זה בגיל שנה-שנתיים איבדקנו את הקשר מבחינה המעקב אחרי מה שקורה בנושא הפיגור.

אם בנושא הטיפול בילדים אנחנו לדוגמא,

בנושא מעונות למפגרים אנחנו מתחילים מחדש לעשות את כל השגיאות שנעשו בעולם הגדול. לא רק שאנחנו מפגרים, אנחנו עושים את השגיאות שלא עושים כבר. אחת מהן היא מוסד של 400 חוסים. מוסדות בסדר גודל כזה לא קיימים בעולם. מתברר שזה לא טוב. והנה מקימים היום שני מעונות חדשים - עתידות וטללים בסדר גודל כזה. למה? בהיקף כל כך גדול המעון הופך להיות למוסד סגור ובפרט כששמים אותו מחוץ לישוב, מאחורי הגדר. זו שגיאה שלא צריך לעשות אותה.

אתם ידעתם, מדוע לא הגבתם?

הי"ר ח. גרוסמן

אנחנו צעקנו שעושים עוול, אסור לבנות מעונות בסדר גודל כזה.

מר זלמנוב:

באיזה סדר גודל צריך לבנות?

ב.צ. קשת:

המוסד צריך להיות לא יותר גדול מ-250.

מר זלמנוב:

אנחנו לא קיצצנו כל כך כמו בארצות

המתקדמות, בסקנדינביה. הנסיון הראשון שלנו של הוסטל בירושלים. איכלסנו אותו ב-30 חניכים. בתל-אביב אנחנו מאכלסים ב-12 חניכים. זו צריכה להיות יחידה משפחתית.

בנושא של מה שנעשה במעונות עצמם ומה

ניתן לעשות בהם ירחיב חברי את הדיבור. אני רוצה לחזור על משפט אחד ולומר: המוסד הסגור בא כאשר כלו כל הקיצין. אבל כאשר כלו כל הקיצין יש כל כך הרבה מה לעשות וכל קצת נעשה. קיימים גני ילדים, קיימים בתי ספר מיוחדים, קיימים שני הוסטלים, קיימים מועדונים, אבל כל זה טיפה בים לעומת הצרכים הקיימים.

מר נמיר:

אני מוכרח להודות ששמחתי לשמוע את המלה "שיקום". זו מלה שכמעט התיאשנו ממנה, לדאבוננו הרב, בחיי יום אנחנו נתקלים בבעיות ראשוניות.

אני חושב שאני משוחרר מלספר מה קרה במעונות. אפשר לקחת את הדו"חות של הועדה האחרונה למעונות מפגרים שהופענו בפניה. אנחנו מטפלים בביגוד, בחימום. מי מדבר על שיקום? מי מדבר על שיקום החל בפזיזוטריפיה וכלה בחינוך משלים? בתאוריה אין חילוקי דיעות, במציאות לא מתבצע. אין מבצעים בנימוק של מחסור בכח אדם, מחסור בתקנים ועוד.

אנחנו ההורים חיים את המוסד, מסייעים בכספים ומסייעים בפעילות. בכל מוסד יש ועד הורים. אנחנו מנחים את הועדים לעמוד לצד המוסד. אבל כאשר מנהל המוסד אומר: אני חדל אוגים, אני לוקח עובדים שאינם יודעים מה הם עושים.

היו"ר ח. גרוסמן:

אתה מדבר רק על מעונות פרטיים?

מר נמיר:

גם ממשלתיים. על שיקום היום לא מדברים. אינני חושב שמצאנו את המנוחה בזה שמצאנו מחסה לילדינו, יש קירות ויש אוכל. אנחנו בהחלט חושבים שצריך לשקם את הילדים, כל אחד לפי דרכו. יש לתת להם את שמחת החיים. הילדים יודעים לשמוח בצליל ובמילת חיבה, אבל מי שעוסק בזה איננו מבין את הענין אפילו.

זה מתחיל מהשירות. אולי גם שם יש מקום לבדוק תקנים. אילו היינו מנתחים מי עוסק בפיקוח בצד המקצועי הטהור, היינו מגיעים למסקנה שאין פיקוח. אני מכיר את האנשים.

אנחנו יושבים עם מנהלי מעונות. אין בינינו חילוקי דיעות. קיימת רק השאלה של הביצוע. אומר לי מנהל המוסד: מה אתה רוצה, אין לי, לא נותנים לי. זהו. ונשברים על הדברים האלה בעיקר.

אני פתוח לשאלות שונות. אינני חושב שאני צריך לבוא ולתת תמונה, מאד מאד מצער, הידועה לי.

ב.צ. קשת:

ראשית, אני רוצה לשאול: האם לא חלה פה טעות ברשימת המעונות הציבוריים. בכפר תקוה 29 חוסים. שם היו הרבה יותר חוסים, מה קרה להם? אני רוצה להבין את ההבדל בדמי אחזקה שנעים מאלף לירות עד לאלפיים וחמש מאות.

דבר שלישי: הייתי רוצה להבין את דברי יושב-ראש אקים. אינני מתווכח, אם כל העולם הנאר הגיע למסקנה זאת - אני מניח שזה נכון. עד כמה שאני יודע - בשנים קודמות ביקרתי הרבה מאד במעונות - אני חושב שזה לו היה תלוי במספר החוסים. לגמרי לא. אני זוכר את שער מנשה עם מאות חוסים. שם היה הרבה יותר טוב מאשר במאונות אחרים עם עשרות חוסים. לא כל כך קובע מספר המטופלים אלא מי המטפלים ומה האפשרויות של הטיפול. הייתי רוצה לשמוע את עמדת משרד הסעד. כיצד הקמת מוסדות של 400 איש מתישבת עם המעדה של אנשי אקים?

באשר לפיקוח: היה סקנדל במליאת הכנסת. אני הרשיתי לעצמי להגיד לשר הסעד שהאינפורמציה שהוא מוסר איננה נכונה, כאשר אני טענתי שיש 1,5 מפקחים והוא טען על 8 מפקחים. אני מאד רוצה לדעת כמה מפקחים יש היום בשדה ולא במשרד? מה תדירות הביקורים שלהם במעונות, הן הממשלתיים והן הפרטיים? האם הם מבקרים במעונות המשפחתיים?

מ. יזיד:

למעשה הדבר החשוב ביותר הוא: הגילוי המוקדם של הילד המפגרי. בזמנו כאשר תיקנו את חוק החוסים היצגנו את הרופאים וספנות החלב לדווח על גילוי מוקדם ככל האפשר של מפגרים. האם הדבר הזה נעשה והאם יש תוצאות לטיפול הזה?

יש בפנינו רשימות של מעונות מפגרים. אנחנו יודעים שישנם מפגרים בגיל 14 ומעלה. עיקר תשומת הלב צריכה להיות לגבי הגיל הרך ביותר. ככל שנגלה מוקדם יותר והילד יקבל טיפול מוקדם יותר, נמנע הסתבכות ונמנע

מעונות בעתיד. כמה מעונות וכמה ילדים יש היום במסגרת הטיפול בילד המפגור? מה מספר הילדים הנמצאים בגני הילדים האלה?

מעונות יום או פנימיות?

היו"ר ח. גרוסמן:

מ. ידיד:

מעונות יום. כמה גני ילדים וכמה מעונות יום? כמה הוסטלים קיימים בארץ ומה מספר החוסים? כמה בתי ספר מיוחדים ומה מספר התלמידים?

אני יודע שההורים מנסים ללחוץ על משרד החינוך שיקלוט את הילד בבית ספר רגיל ולא בבית ספר מיוחד. היות ואין בתי ספר מיוחדים במספר מספיק ואין מעונות, משרד החינוך נענה לבקשת ההורים ושולח את הילדים לבית ספר רגיל.

היו"ר ח. גרוסמן:

יש כיתות מיוחדות בבתי ספר רגילים.

מ. ידיד:

אני מדבר על כיתות רגילות ולא על כיתות מיוחדות. אנחנו יודעים שהשירות למפגור עבר לאחרונה רויזיה ורהארגון. היו חילופים, מנהל השירות התחלף, סגנו התחלף ומספר מפקחים התחלפו. טוב שנשמע ממנהל השירות החדש, לאחר שנכנס לתפקידו, איך הוא חושב להתמודד עם הבעיות ומה זכרי הנחמה בפיו על השירות?

ילד מפגור שהגיע לגיל 18, המוסד לביטוח לאומי צריך לעשות לאחזקתו. עדיין ישנם קורים שנתבעים לשלם עבור אחזקת הילד, למרות שהביטוח הלאומי צריך לשלם. איך זה מסתדר?

י. בארי:

אני מבקש לדעת באיזה מידה נכונה הטענה שמשרד הסעד מעניק למוסדות הפרטיים סכום הנופל מן התחשיב לשו עצמו לגבי מוסדותיו הוא? מה הסיבה ולפי איזה קריטריון?

היו"ר ח. גרוסמן:

הייתי מבקשת ממשרד הסעד להסביר מה משמעותה של הריאורגניזציה שהשירות עבר.

במה זה מתבטא בפועל?

אני רוצה למקד שאלה שפגור נשאלה: האם יש נתונים כמה ילדים מפגרים יש במסגרות של החינוך הרגיל, אם בכיתות המיוחדות במסגרת של החינוך הרגיל ואם בכיתות לא נפרדות, מהגן ועד כיתות החינוך היסודי?

אני רוצה סטטיסטיקה שאקי"ם הגיש לפני זמן. היא הגיעה רק לתיק שלי. סך הכל המפגרים באוכלוסיה הכללית 3%, במספר אבסולוטי 102,270. ישנה התפלגות של גילים ושל מנת מישכל. אלה גם כן מעצמות. הרוב המכריע מגיל 65 ומעלה. המסה הגדולה מרוכזת בגילאים המבוגרים, ברמת מישכל גבוהה יחסית, בין 66 ל-76. מה קורה עם האוכלוסיה הזאת?

עוד מעט נגיע לבעיה של גריאטריה. יכול להיות שזה חופף. מאיפה נלקחו הנתונים האלה? האם היו מפגרים כל ימי חייהם והגיעו לגיל מופלג יחסית, או שזה פיגור שבא עם הגיל? 5890 מפגרים מגיל 65 ומעלה.

כל האוכלוסיה הזאת עברה בחינות?

א. גיבלבר:

איך הגיעו למספר הזה? אני מדברת על האוכלוסיה הגבולית שהיא בגיל מבוגר

היו"ר ח. גרוסמן:

והיא לא מתפקדת - מה קורה איתה?

יש פער בין עלות משרד הסעד ובין התמיכה במעון פרטי או ציבורי. אנחנו שואלים תמיד את שר הבריאות ואנחנו חוזרים לשאול את נציגי משרד הסעד: הם הקריטריון? האם הקריטריון מוסד נושא רווחים? אם הוא נושא רווחים, הרי פחות ופחות ניתן לחוסים.

אם אנחנו הולכים להתקין תקנות שהן צריכות להיות אחידות, איך תסתדרו עם התמיכות? תתבעו מהם את אותם התקנים? או התמיכות תהיינה אחרות?

ב. בר-חד:

קודם אתיחס לדבריו של מר זלמנוב הנוגעים יותר למדיניות. אני חייב להסיר אי בהירות יסודית. השירות למפגור איננו מטפלים בילדים שסובלים מפגור סביבתי. כאשר מזכרים על פיגור סביבתי כל שהוא, ישנן שתי מערכות שמטפלות בכך: משרד החינוך אשר עושה את המיונים והאיבחונים, החל מגיל הגן, עם שירות פסיכולוגי משלו. ויש לו גם כלים לספל בהם. במשרד הסעד יש יחידה לטיפול בילד ובנוער, עם כלים שמטפלים בילדים במצוקה כל שהיא, לפי מיונם.

השירות למפגור קולט לטיפול ילדים כאשר הפיגור נקב מעל לכל ספק באיבחון מדוקדק, אחרי בדיקות פיזיולוגיות, נוירולוגיות ופסיכולוגיות. עד כמה שהרפואה משגת לקבוע זאת, כאשר מדובר בפגם אורגני ואין סיכוי לילד להגיע לרמה נורמלית.

היו"ר ח. גרוסמן:

אם מדובר בפגם אורגני, מדוע משרד הסעד צריך לספל בזה?

ב. בר-חד:

כדי להשיב על שאלה זו נעבור למישור אחר של הדיון ונתרחק ממערכת השאלות והבעיות שהועלו. כאשר הפיגור נובע מסיבה כזאת, מה הטיפול הדרוש, מה משמעות הפגם הזה, מה המשמעות המדינית, לאיזה סוגי טיפול הילד נזקק - זו מערכת יאחרת של שאלות. כאשר מערכת הבדיקות קובעת שיש פיגור מסוג זה, אז הוא נכנס לשירות למפגור. ולא, מעבירים את הפניה ליחידה לילד ולנוער. לשם כך השירות גייס את מיטב הכוחות המקצועיים המצויים בארץ ומקיים שלש תחנות איבחון, שבראשן עומדים הטובים והמכרים. בתל-השומר בראשותו של פרופ' בורנרד כהן, שהוא מוכר כמומחה בינלאומי; בחיפה - תחנה בראשותו של פרופ' פרידמן ברמב"ם. הוא אישיות מוכרת בנושא הזה, הוא נוירולוג מומחה. בירושלים תחנה בראשותו של פרופ' סיבו.

תחנות אלה באות להבטיח את האיבחון המדוקדק והמלא. ישנה הוראה קבועה ובכתב, האומרת שהשמת ילד במוסד פנימייתי לא תיעשה ללא איבחון מלא. ישנם איבחונים חלקיים. כאשר יש ספק לגבי סוג הפיגור, אנחנו נזקקים לאיבחון. האיבחון בא בעיקר לצורך תכנון תכנית הטיפול בילד.

אנחנו שואבים מידע מאותם המקורות

בעולם. כאשר ניתן להחזיק את המפגור במסגרת הבית ובקהילה - אין לקונצפציה הזאת עוררים והיא נתקבלה, החתירה והשאיפה היא לכך. במידה ואנחנו קולטים ילד במסגרת פנימיה, אנחנו צריכים לדעת מה הטיפול המדויק בו, לאתר האיבחון.

אנחנו עושים פרויקטים שונים, לדרכי טיפול שונות. נכנסנו לניסוי עם ד"ר לקטו, שיש לו שיטה משלו לקביעת דרכי טיפול בילד המפגור. אנחנו נכנסנו לניסוי מצומצם מאד, כדי לא לפסוח. בכל זאת, יש דוגלים בשיטה שלו. הוא ערך סידרה של בדיקות באוניברסיטת חיפה, גם בתל-השומר. לפני חודשיים הוא עצמו בא לערוך מערכת בדיקות וגם לתדרך את הצוות המטפל. אין לו מיקום קבוע עם מכוון משלו.

מכל מקום, איננו פוסחים על אפשרויות

שונות של טיפול. אנחנו רוצים שהאיבחון יסייע לנו, יקבע מה הטיפול האפשרי באותו ילד.

הוא בא ובחן. ומה קורה אז?

ב. ז. קשת:

יש לו דרכי טיפול. יש לו שיטה מיוחדת

במינה לטיפול בקהילה, בבית. נכנסנו

לניסוי של חמשה-שמונה ילדים בלבד, כדי להשתכנע.

לנושא איסוף המידע, שגם החוק מחייב

אותו: אנחנו מנסים לינוק מכל מקורות המידע האפשריים, לקבל ידיעה מוקדמת משעת

הלידה. אנחנו עושים זאת בצפון באופן אינטנסיבי. נכנסנו לפרויקט שהוטל על שני

אנשים, על גניגר יחד עם סנדרה לוי באוניברסיטת חיפה, כדי לאסוף ולקבל מידע מכל

המוסדות הרפואיים.

אני פניתי אישית אל המנהל הרפואי

של קופת-חולים, אל בתי החולים שיש להם מחלקות ליולדות. פנינו להסתדרות הרפואית

ובאמצעותה אל הרופאים הפרטיים, רופאי ילדים. אנחנו נותנים להם עזרה טכנית. הבטחנו להם את כל הסודיות האפשרית, כדי לקבל מהם ישירות את המידע שצריך להנחות אותנו לתכנון השירותים ומתן השירותים.

עוד לא הצלחנו להקיף את כל המוסדות הרפואיים ואת כל המקורות האפשריים, אבל אנחנו עושים בנושא זה ולא מעט.

אני רוצה גם להתייחס לענין של מפגרים מגיל 18 ומעלה. יש מקום למפגר מעל גיל 18 להיות בתוך הקהילה. אנחנו בהחלט מקבלים את הקביעה הזאת שילד בגיל זה צריך לצאת לעצמאות והוריים אינם מסוגלים להמשיך לקיים אותו בביתם.

העירו לנו שנפסיק לקרוא להם ילדים מפגרים ויש גם מבוגרים ביניהם. הם אינם קטינים, אבל הם נכללו באפוסטרופות יחד עם קטינים, לקויי שכל. אבל הם אינם ילדים. אנחנו כך רוצים להתייחס אליהם ויש להם מקום גם בתוך הקהילה, גם מעבר לגיל 18. אין צורך להוציא אותם מתוך הקהילה או בגלל הגיל למצוא להם מסגרות מיוחדות. פירוש הדבר - השכונה, העיר, הכפר.

היו"ר ח. גרוסמן: אף אחד לא חי בשכונה אלא הוא חי בבית.

ג. בר-חד: אם אלה הוסטלים, אם אלה מעונות משפחתיים קטנים אשר ניתן להבטיח שם השגחה.

היו"ר ח. גרוסמן: כמה כאלה הקמתם? מה שצריך - כולנו יודעים. אנחנו רוצים לדעת מה יש. אתה מייצג את השירות, מה עשה המשרד ביחס למבוגרים מעל גיל 18?

ג. בר-חד: לא ראיתי מתפקידי לערוך כאן מסע הישגים ולפרט דברים שישנם. אני מוכן לעשות זאת. הוסטלים יש שנים, שנים בתכנון ולקראת פתיחה.

כאן נשאלה שאלה אם בגיל 18 הוא יכול להישאר בתוך הקילה או שצריך להעביר אותו למסגרת מיוחדת. אני אומר שהתפיסה שלנו אומרת שהם לא צריכים ללכת למסגרת סגורה או מיוחדת, מיועדת רק להם. הם בהחלט יכולים להישאר בתוך הקילה. נכון שאנחנו צריכים להכין להם תכניות. דוגמא לכך - הכפר של בית אליהו המתוכנן בבאר שבע. קבוצת פרופסורים בבאר שבע תכננה מעון ביתי. יש תכנון עם הקצאת שטח לבנית כפר כאחד הפתרונות למפגרים מבוגרים, בחיים עצמאיים עד כמה שאפשר.

ג. צ. קשת: הייתי מבקש להבין. אתה מדבר על גיל 18 ומעלה. יש מגיל 18 ומעלה הרתוקים למטה.

ג. בר-חד: השאלה היא התפקוד.

ג. צ. קשת: מה האחוז של בני 18 ומעלה שמה שאתה אומר מתאים להם? אני נפגשתי עם קבוצת בנים ובנות מגיל 18 ומעלה במוסד סגור. הלב כאב לראות אותם שם. הם היו נוסעים הביתה וחוזרים.

במה מדובר היום באוכלוסיה הקיימת? היית משחרר היום מהמעונות? האם יש לכם מושג?

ג. בר-חד: נצטרך להגדיר יותר על איזה קבוצה מדובר ולאחר מכן לנסות להגיע לאחוז.

אני אשלים את השאלה של קיצבה של הביטוח הלאומי: יש תהליך פרוצדורלי קשה. הבאנו לבית הדין לביטוח לאומי את כל התיקים שצריכים לקבוע לגביהם את ההשתתפות ואת חלוקת הקיצבה. רק אז יפסיקו לגבות. מי שגבו ממנו - תוחזר לו ההשתתפות.

מ. ידיד: חלק צריך לתת להורים לכיסוי הוצאות.

ב. בר-חד:

יש הסדר בין משרד האוצר והסעד, כאשר
50% מוחזרים לקופת המדינה, 30% לקרן

מיוחדת לפעילויות שאינן בתקציב הרגיל, 20% להורים להוצאות עצמם, כאשר הם פטורים
לגמרי מהוצאות אחזקה.

מתוך הערכה שיש 1800 תיקים כבר סוכמו

בבית הדין למעלה מ-1100. עד סוף החודש צריכים לעבור עוד 200 תיקים. עד היום לא
קיבלנו מביטוח לאומי אף אגורה על חשבון הקרן הזאת. אבל הפרוצדורה תסתיים ונתחיל
להפעיל גם את הקרן של 30%. להורים יוחזרו 20% ויפטרו אותם מהשתתפות כל שהיא בדמי
אחזקה.

אעבור לנושא המעונות: מעונות ממשלתיים

וציבוריים הם למעלה משני שלישים, עם קרוב ל-75% חוסים. מתוך 3840 ילדים בתוך המעונות
יש קרוב ל-800 במעונות פרטיים. זו הפרופורציה והיא הולכת ומשתפרת.

כאשר אומרים שאין שיקום במעונות, זה חטא

לא לגבי השירות, אלא לגבי אותם עובדים במעונות העושים עבודה בלתי רגילה, טובה וקשה
בתחום השיקום. החל ממיקומו של הילד, מהורדתו מן המטה להתהלך וכלה בתכנית של הכשרתו
למיומנויות שונות.

אני מציע לחברי הוועדה שיבחרו במעון

מתוך המעונות הממשלתיים והציבוריים ויבקרו בו, בעל עת שיקבעו, כדי לודא אם יש שיקום
או אין שיקום במעונות. חטא הוא לעשות הכללה ולומר שאין שיקום במעונות. זה עוול כלפי
העובדים שמגלים התמסרות לא רגילה, שהיא לא מצויה בדרך כלל בחברה שלנו.

אני הייתי שלשום במוסד עתידות. באיזה

אשר באה אלי המטפלת להציג לפני ילדה בת שלש שהובאה לשם לפני שנה משותקת במאה אחוז
והנה היא הולכת עם תמיכה לאורך הפרוזדור.

בכל הגילים יש הכוונה ותביעה כלפי

המעונות. ילדים חייבים לרדת מהטות. יש להפעיל אותם באופן מקסימלי, הן בתנועה, הן
בעיסוק, הן בתעסוקה - בכל מישורי החיים. אני מזמין אותכם לראות.

אתה שבע רצון?

ב.צ. קשת:

אינני רוצה להציג תמונה ורודה. אנחנו

ב. בר-חד:

מסוגלים טוב יותר מכל אדם אחר להצביע

על נקודות תורפה. אנחנו מצביעים על כך. איננו מפרסמים כל בוקר ב"ידיעות אחרונות"
מה במוסד פלוגי לא נעשה. אנחנו פונים אל המנהל, אל המטפלים ואומרים מה יש לעשות.
כשם שאין הכללה לרעה אין הכללה לטובה. לא אומר שאין צורך לעשות ולעשות הרבה. יש מה
לעשות, ה"ש מרובה על החסר.

לגבי תכניות העבודה: כפי שאמרתי, יש

במעונות תכניות טיפול. יצחק המפקח החינוכי הארצי וישנה גם הפסיכולוגית. הם יושבים
על תכניות עבודה עם הילד במעון, כדי לספק בסיס לטיפול. אלה שיננם הם ברמה השכלתית
ונסיון שאין להתבייש בהם. יש לנו עובדים בפיקוח לא רק בהשכלה פורמלית.

היום יש בתקן 4 מפקחים בלבד, אחד לכל

מחוז. אינני יודע כמה ביקורים הם עושים. במחוזות יש לנו מפקחות שמטפלות בהשמה
ובלשכות שלהם יש מגע. הם לא מפקחים, אבל יש מגע הדוק עם המעונות.

כמה מפקחים ישנם ברמה שאתם החלטתם
שהיא מספיקה?

ב.צ. קשת:

יש 4 תקניים.

ב. בר-חד:

כמה אנשים בשכר מלא מסתובבים ממעון
למעון? לי נודע על איש אחד שיוצא ליום

ב.צ. קשת:

וחצי.

המפקח אינו נוסע יום יום למעונות. אני
מוכן להצטייד בסטיסטיקה ולהגיש.

ב. בר-חד:

2.12.1976

ב.צ. קשת:

אני מאד מבקש סטטיסטיקה זאת.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני לא רוצה סטטיסטיקה. כל כמה זמן בא
מפקח למקום לראות מה נשמע שם ?

ב. בר-חד:

יש לנו מעון חדש, צעיר. לשם מגיע
המפקח אחת לשבוע ויושב שם שש שעות.
אנחנו מבחינים בין שער מנשה עם צוות מלא, לשם מגיע המפקח פעם חודש, לבין "טללים"
-מעון חדש עם צוות צעיר.

היו"ר ח. גרוסמן:

אחת לחודש הוא מגיע?

ב. בר-חד:

כן, מאחר ויש מעטים מדי.

היו"ר ח. גרוסמן:

לא אושרו לכם תקנים נוספים?

ב. בר-חד:

לא.

ב.צ. קשת:

מה התפקידים הנוספים שלהם?

ב. בר-חד:

הם מקיימים הדרכה. הם צריכים לדאוג
למעון, לבוא לשבת עם היחידה למינהל
ולמשק או עם היחידה לפיתוח. המפקח מוזמן פעם בחודש אלינו. באותו יום הוא לא נמצא
במעון. בממוצע יש 10-12 מעונות לכל מפקח.

המפקח מכין את הביקורים לפי חריפות
הצורך. לא התכחשנו לבעיה זו, בעית הפיקוח עומדת. יש לנו סדר עדיפויות בכח האדם המועט.
נשאלה שאלה לגבי כפר תקוה.

ב.צ. קשת:

הרי הפיקוח שלכם הוא לע על 29 חוסים.
אני שמעתי שהיחסים לא תקינים.

ב. בר-חד:

יש לנו יחסים מיוחדים עם כפר תקוה. יש
חילוקי דיעות. לא החלטנו להחרים. אנחנו
לא מכוונים ילדים לכפר תקוה. כאשר הורים ביוזמת עצמם הגיעו לשם והילדים נקלטו שם,
לא סרבנו להשתתף בדמי אחזקה. כל היתר עם על חשבון עצמם ללא השתתפות שלנו.

היו"ר ח. גרוסמן:

אולי יש עוד כמה מקומות כאלה?

ב. בר-חד:

יש. המספר לא יעלה על 120-150 מתוך
4000 חוסים, כולל שני מעונות בפיקוח

משרד הבריאות.

לשאלה, למה ההבדל בתעריפים בין מעונות
פרטיים לבין מעונות ממשלתיים: גם
במעונות הפרטיים יש מספר מעונות טובים מאד שנותנים טיפול ברמה טובה. הייתי השבוע
במקיים ברמלה. אנחנו יכולים להיות מרוצים מרמת הטיפול, מטיב הטיפול, גם מבחינת
הרמה המקצועית וגם מבחינת ההתמסרות. והוא לא יחיד. מי שמכיר את מוסד ידידה על יד
ירושלים - מוסד טוב מאד בבעלות פרטית, עם רמה טיפולית.

יש מספר מעונות שאנחנו מאד לא מאושרים
מהם ואינני רוצה לפרט. מר נמיר המייצג את ההורים, מדבר בעיקר על סנטוריום בנימינה,
שבוא מעבר למה שאנחנו היינו מוכנים לקיים ולסבול, והוא נסגר. הוא בשלב של סגירה.

ב.צ. קשת:

למרות שקיבלתם את הפיקוח עליו?

ב. בר-חד:

קיבלנו פסק דין לפנות, להחזיר את המתקן
לבעלים. השירות החליט לא לקיים את המוסד.

הוצאנו 120 מתוך 190 חוסים ונשארו 73 חוסים, שגם הם עתידים להיות מועברים עד סוף חודש דצמבר. זה צריך להדגים שמעון שאיננו מתפקד באותה רמה שאנחנו יוכלים לסבול אותה - אז אנחנו סוגרים. נסגרו מספר מעונות כאלה.

התעריף מבוסס על סל הצרכים המסופקים לחוסה. כ-60% לפרסונל והיתר למזון, לבוש, אחזקה וכו'.

לגבי מעונות פרטיים התחשיב נעשה על בסיס השירות שהמעון נותן. זו לא תמיכה, אלה דמי אחזקה. כאשר אין לו פרסונל מלא או אותו פרסונל שאנחנו דורשים ממנו - הוא לא מקבל תעריף מלא. לו היום מעון פלוני היה מגיע למילוי כל הדרישות התקניות, הרי התעריף שלו היה מספס.

כולם מקבלים היום 20% נוספים כמקדמה על התחשיבים שועדה של כלכלנים של משרד האוצר ומשרד הסעד יושבת לחשב. הם מקבלים בינתיים 20% בנוסף על התעריף הזה כמקדמה. כאופן ברור ביותר אנחנו מתכוונים להשוותם כאשר גם השירותים יעלו.

בכון שבמעון הממשלתי יש חישוב של עלות ולא של הסכם על דמי אחזקה. העלות מגיעה ל-2500 לירות.

חברת "נעורים" זה מעון ממשלתי? היו ר.ח. גרוסמן

ציבורי. אם הוא מצליח למלא את הפרסונל כולו ולהפעיל את כל השירותים, הרי הוא עולה יותר.

בשער מנשה? ב.צ. קשת

אנחנו מפרסמים כל חודשיים את העלות של כל המעונות הממשלתיים. אני יכול להעביר לועדה.

מכיוון שחברת נעורים נותנת שירות יותר טוב, אז היא מקבלת יותר כסף? לא שהיא נותנת, היא עולה למדינה.

אני רואה מעון ציבורי שעולה אלף לירות. ב.צ. קשת

בית אלינור זה מעון למיעוטים שהפרסונל שלו הוא פרסונל של מתנדבים. מרכיב השכר נמוך.

כל המעונות של בני המיעוטים מקבלים פחות מתוך הנחה זו? ב.צ. קשת

לא הנחה, תחשיב מלא. ב.בר-חד

מתוך הנחה שיש מתנדבים. אני מקוה שמחר לא נשמע שזה נובע מתוך מרכיב של קיפות. ניקח את בית אליהו בבאר שבע -1400 לירות. ב.צ. קשת

מופעל על ידי מתנדבים. ב.בר-חד

מעונות משפחתיים -1400 לירות. מדוע מוסד ציבורי מקבל כמו משפחה? ב.צ. קשת

יש מעונות משפחתיים למופת. הם נותנים שירות איזדאלי שיכולים לצפות לו. אתם

מוזמנים לבקר. הילד במעון המשפחתי יוצא מחוץ לבית. משלמים עבור קורת הגג. הוא מבקר במע"ש.

ב. בר-חד:

קל וחומר, שואל חבר-הכנסת קשת, כאשר המוסד הציבורי מקבל אותו הסכום. "ידידה" מקבל כמו מעון משפחתי, שהוא מוסד טוב.

הי"ר ח. גרוסמן:

ב. צ. קשת:

יש תחשיבים שמצביעים על כל אחד מהמרכיבים. מעון משפחתי זו מערכת אחרת.

ב. בר-חד:

אין לנו אותם סוגי הישגים במסגרת מוסדית.

מדוע הוא מקבל יותר ממוסד ציבורי?

ב. צ. קשת:

נתבונן בחומר שמרכיב את התפריט, הוא חומר רב.

ב. בר-חד:

מי עושה את התחשיב?

הי"ר ח. גרוסמן:

אנשי מקצוע, כלכלנים, אנשי תיקצוב.

ב. בר-חד:

אותנו זה מעניין מפני שלא פעם אנחנו שומעים ממנעלי מעונות פרטיים או

ב. צ. קשת:

חצי ציבוריים: רבותי, כך משלמים, כאלה פנים יש לנו.

הטענה מוכרת לנו. אנחנו יכולים להצביע על כך שאישרנו למעון פרטי לקחת פסיכולוג

ב. בר-חד:

על חשבוננו ולא העיסקו. לא העיסקו - לא שולם. לכן זה לא בכלל בתוך התעריף.

לגבי ההתארגנון במשרד: התחלפו שני

אנשים בשירות. מנהל השירות יצא לעשות דוקטורט והסגן שלו יצא גם כן למטרות לימודים. באו שני אנשים ותיקים בתוך המשרד, אחד מתוך השירות למפגור, אחד משירות אחר למלא את החלל. מובן, כאשר באים שני אנשים חדשים ממילא יש נטייה קצת לבדוק את המערכת ולראות אם כל מה שנעשה חייב להימשך באותה מתכונת או יש להכניס שינויים.

שום מהפכה יסודית לא היתה. יש בהחלט

היערכות ותשומת לב. יש בדעתנו להתרכז בפיתוח השירותים בקהילה. זו המגמה. יש לנו בעיה קשה של המבנה התקציבי.

בואו לא נדבר במטבעות לשון. מה זה?

הי"ר ח. גרוסמן:

זה מרכז קהילתי שיקומי שיתחילו בבניתו בנתניה. בחיפה נוסף מעון יום שיפולי

ב. בר-חד:

וגם מרכז.

זה לא היה הנושא. כשם שהגשתי רשימה

של מעונות יכולתי להגיש רשימה של מעשים. 1500 חוסים בתוך מעשים. יכולתי להגיש רשימה של מעונות יום רגילים וטיפוליים בשיתוף עם משרד החינוך, חלק מן המעשים בשיתוף עם אקים, חלק בשיתוף עם הרשויות המקומיות. באתי לדיון בתחום אחר.

האם תוכל להביא לנו חומר על השירותים הקהילתיים הקיימים ומה בתכנית? גני

הי"ר ח. גרוסמן:

ילדים, כיתות מיוחדות, מעונות.

כיתות מיוחדות - שייכות למשרד החינוך.

ב. בר-חד:

היו"ר ח. גרוסמן:

אולי נבקש את משרד החינוך שישכיל אותנו בנושא זה וגם את מוסדות אק"ם.

ב. בר-חד:

אני חייב להשלים אינפורמציה. אין ב"עתידות" תכנית בניה של 400 מקומות. יש תכנית אחרת שהיא בגישוש, של העברה לכרמיאל, במתכונת של שכונה מחולקת לבתים, על בסיס מעונות משפחתיים. "עתידות" איננו מתוכנן לבניה גדולה.

"טללים" זו בניה שהחלו בתכנונה לפני שמונה שנים. יזמנו את הבאתו של מיילקסון. הזמנו אותו כדי ללמוד ביחד איך לעבור לשיטת האחרות של מעונות בינוניים לעומת מוסד גדול. לא רק שדבר זה לא נעלם מאתנו, אלא הולכים לכיוון של שינויים שגם הם מקובלים עלינו.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני אבקש להביא את החומר לפעם הבאה. לי נראה שהדיון הזה הוא דיון חשוב מאד לדיון בתקנות. אינני יודעת איך היינו יכולים להיכנס לדיון בתקנות בלי הרקע. אמנם שמענו בעבר וזה דיון חוזר, ובכל זאת יש איזה דבר שאנחנו לומדים אותו. מאד הייתי מבקשת לקבל את החומר על השירות הקהילתי הקיים, אם מטעם אק"ם, אם מטעם משרד הסעד. נבקש גם ממשרד החינוך, במידה ויש להם.

לא שאלתי על הילדים של מסגרת "ניצן". קצת סיפילתי בכיתות האלה. אבל זו אחוזה אחרת, לא של אק"ם.

ב. צ. קשת:

הייתי מבקש להמציא חומר על מפעלי מלאכה.

ב. בר-חד:

כן, זה כלי קהילתי.

חוק הפיקוח על מעונות (תיקון), תשל"ז-1976

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו נעבור לסעיף השני בסדר היום: חוק הפיקוח על מעונות (תיקון), תשל"ז² 1976. החוק היה בדיון אצלנו, ביקשנו לנסח אותו מחדש, בהתאם לכל ההערות שנשמעו פה. נבקש ממר אליסוף לקרוא.

י. אליסוף:

הדיון היה ב-2 לחודש. סוכם באופן עקרוני על מה שסוכם. הועדה ביקשה לקבל נוסח. הנוסח שמוצע בפניכם מתואם עם משרד המשפטים ועם היועץ המשפטי של משרד הסעד.

1. אחרי סעיף 9 לחוק הפיקוח על המעונות, תשכ"ה-1965 יבוא: 9א) הוכח לבית משפט השלום, במשפט המתנהל לפניו על עבירה לפי סעיף 9 או על פי בקשת שר הסעד או מי שהוא הסמיך לכך, שאין מתקיים במעון תנאי מהתנאים שנקבעו בחוז זה או בתקנות או ברשיון על פיו, רשאי הוא, בין אגב הרשעה בעבירה כאמור ובנוסף לכל עונש שיטיל, ובין בדרך היענות לבקשה כאמור, לצוות על סגירת המעון לצמיתות או לתקופה שיקבע, בתנאים שיקבע, לרבות דאגה לחוסים.

ב) הוגש כתב אישום על עבירה לפי סעיף 9, או הוגשה בקשה מטעם שר הסעד כאמור בסעיף קטן א) רשאי בית משפט השלום, על פי בקשה נוספת מאת התובע או בא כוח השר, לפי הענין, לצוות על סגירת זמנית של המעון, בתנאים שיקבע לרבות דאגה לחוסים; תקפו של הצו יהא לתקופה שיקבע בית המשפט שתמתיים לא יאוחר מתום ההליכים על פי כתב האישום או בקשת השר, לרבות הליכי הערעור.

9ב) א) בית המשפט רשאי להטיל בצו את ביצוע סגירת המעון על רשות שיקבע או על מנהל המעון ולתת להם הוראות בדבר דרכי הביצוע.

2.12.1976 - י.אליסוף

(ב) הוטלה סגירת המעון על מנהל המעון

והוא לא ביצע את הצו שהוטל עליו, דינו מאסר ששה חדשים ומאסר שבעה ימים לכל יום שבו נמשכה העבירה אחרי המצאת הצו.

(ג) על אף האמור בכל חוק יהיו עבירות

לפי סעיף זה עוונות לכל דבר.

9ג. שום דבר בחוק זה לא יתפרש כאילו

בא לגרוע מסמכותו של בית המשפט לפי פקודת בזיון בית המשפט, אך לא ישא אדם באחריות גם לפי חוק זה וגם לפי פקודת בזיון בית המשפט. "

מה פירוש "לרבות דאגה לחוסים"?

ב. צ. קשת:

היה זיון בשאלה האם בית המשפט, כאשר מחליט על סגירה או אי סגירה, צריך לתת

הדעת על ענינם של החוסים. הועדה חשבה שצריך לתת את הדעת גם אם מובן מאליו. כאשר בית המשפט שוקל, הוא צריך להביא בחשבון את הדאגה לחוסים.

י. אליסוף:

בית המשפט קבע לסגור את המעון. בית המשפט לא יכול לחלק את החוסים. אני

ב. צ. קשת:

שואל את משרד הסעד מה הוא עושה.

כתוב: בתנאים שיקבע. הכוונה שכן יחלק.

י. בארי:

נאמר פה שכאשר בית המשפט מחליט שצריך לסגור, הוא לא יכול לסגור

באופן אוטומטי, הוא צריך להתחשב במה שיקרה לחוסים. אם מי שמופיע בפניו יאמר: נכון, צריך לסגור, אבל למשרד הסעד אין לאן להעביר - אז בית המשפט יחליט אם לתת אורכה או לא. למרות שזה מובן מאליו שחזקה על בית המשפט שיתחשב בחוסים, בכל זאת נאמר את זה בחוק.

היו"ר ח. גרוסמן¹

מותר להסתייג? אם בית המשפט מגיע להחלטה שצריך לסגור, אז מישהו צריך

ב. צ. קשת:

יכול להיות שבית המשפט יאמר: תשברו לכם את הראש, אני מחייב לסגור.

לשבור את הראש ולפתור את בעית החוסים.

היו"ר ח. גרוסמן¹

זה תנאי מוקדם לסגירה?

פ. שינמן:

לפני שיחליט על סגירה הוא צריך להביא בחשבון דאגה לחוסים.

י. אליסוף:

מי מגיש את התביעה?

מ. ידיד:

הפרקליטות או משרד הסעד.

י. בארי:

משרד הסעד מלכתחילה מקבל על עצמו, לפני שהרא יוזם תביעה, לדאוג לחוסים.

י. אליסוף:

אם מתעללים במישהו במוסד אי אפשר לבוא בתביעה משפטית?

ב. צ. קשת:

אפשר, אבל לא לבוא לטעון לסגירת מעון.

י. אליסוף:

מי מגיש את העבירה לגבי סעיף 9?

פ. שינמן:

י. אליאסוף:

הפרקליטות.

ב. צ. קשת:

בבנימינה היו הורים שלא היה להם שכל להגיש משפטים על הכאות, על עינניים, משפט, אני חושב שבית המשפט היה דן על על כבילה. לו היו מביאים את הענין בפני בית סגירה. לכן עומדת השאלה: מהי הדאגה לחוסים?

מ. ידיד:

זו הצעתי. אני רוצה שנחייב את השר.

היו"ר ח. גרוסמן:

כתוב: בתנאים שיקבע בית המשפט. בית המשפט יקבע את התנאים. במסגרת התנאים

יש דאגה לחוסים.

י. בארי:

אני הצעתי למחוק את "כאמור" ובשורה שניה להוסיף "סגירה".

י. אליסוף:

היתה הסתייגות של חבר-הכנסת ידיד. הוא מציע למחוק בסעיף 9 את סעיף קטן ב.

מ. ידיד:

אני חושב שסעיף (א) עונה על הכל. כתוב: לצמטות או לתקופה שיקבע.

אני מוותר על ההסתייגות.

ב. פ. קשת:

האם לקחתם בחשבון שבעל מעון יכול להיות מנהל מוסד?

י. אליסוף:

הכוונה למחזיק הרשיון.

בסעיף 9 ג הכוונה היא, כאשר בית המשפט

נותן הוראה לעשות משהו ואדם לא מבצע אותה, אפשר להעניש אותו על פי פקודת בזיון בית המשפט. לפי סעיף 9(ב) אפשר גם להעמיד אותו לדיון על אי ביצוע. אפשר להביא אותו לדיון על פי סעיף אחד או שני ולא לפי שניהם יחד.

ב. צ. קשת:

מנהל קיבל צו לסגור מעון. מישהו צריך להוציא את הילדים. לא הוציאו את הילדים,

מה המנהל צריך לעשות? להשאיר אותם בפנים או להוציא אותם החוצה? על המנהל האחריות עבור הסגירה ולא עבור הוצאת הילדים. את הוצאת הילדים צריך לעשות משרד הסעד.

בית המשפט נותן הוראה בדבר דרכי הביצוע.

י. אליסוף:

בית המשפט לא יתן הוראה לסגור מעון והוא יחזיק את החוסים בפנים.

היו"ר ח. גרוסמן:

בית המשפט מצווה תוך 30 יום לסגור ועל משרד הסעד להוציא את הילדים.

ב. צ. קשת:

משרד הסעד לא הוציא, מי ישב במאסר?

ע. אליצור:

בתנאים מסוימים הוטל עליו לסגור. הוא לא יטיל דבר כזה.

פ. שינמן:

לפי פקודת בזיון בתי המשפט דינו מאסר יותר משה חודשים או פחות? האם

השופט יוכל להוציא פסק-דין לפי סעיף זה או אחר?

השאלה איזה בקשה מגישים לפניו.

ע. אליצור:

מה העונש על בזיון בית המשפט?

פ. שינמן:

אינני זוכר.

י. אליסוף:

חוק הפיקוח על מעונות(תיקון), תשל"ז-1976 אושר

הישיבה ננעלה בשעה 14.05